

Dosarul nr. 2r-747/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central (Nicolae Șova)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Ana Panov, Vitalie Cotorobai, Marina Anton)

ÎNCHEIERE

31 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentați de avocatul Angela Babără,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Mustețan și Angela Iurco împotriva lui Andrei Gurmuz, Svetlanei Gurmuz, Olgăi Iurescu și Subdiviziunii Cadastral Teritoriale „Chișinău” din cadrul Departamentului Cadastru a Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, intervenienți accesorii Vasile Mustețan, notarul public Livia Vescu și Primăria or. Sîngera cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, anularea certificatului cu privire la dreptul de moștenitor, obligarea organului cadastral de a anula înscrierea dreptului de proprietate, anularea contractului de vânzare-cumpărare, constatarea faptului acceptării succesiunii, partajarea averii succesoriale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Oleg Mustețan și Angela Iurco împotriva hotărârii din 27 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din motiv că apelanții nu au prezentat în termen cererea de apel motivată, dovada plății taxei de stat și copia contractului de vânzare-cumpărare nr. 889 din 30 august 2006,

constată:

La 18 septembrie 2014, Oleg Mustețan și Angela Iurco au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Gurmuz, Svetlanei Gurmuz, Olgăi Iurescu și Subdiviziunii Cadastral Teritoriale „Chișinău” din cadrul Departamentului Cadastru a Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, intervenienți accesorii Vasile Mustețan, notarul public Livia Vescu și Primăria or. Sîngera, solicitând:

- anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat de Primăria or. Sîngera la XXXXX pe numele lui XXXXX;
- anularea certificatului cu privire la dreptul de moștenitor testamentar eliberat pe numele lui XXXX, la XXXXX, de notarul Maria Hrolovici;
- anularea certificatului cu privire la dreptul de moștenitor testamentar nr.

XXXXeliberat pe numele lui Olga Iurescu, laXXXX, de notarul Maria Hrolovici;

- obligarea organului cadastral de a anula înscrierea dreptului de proprietate a XXXXdin Registrul bunurilor imobile asupra terenului aferent, casei de locuit și construcțiilor accesorii de pe str.XXXXX;
- obligarea organului cadastral de a anula înscrierea dreptului de proprietate a XXXXXasupra terenurilor agricole extravilane cu suprafața de 0,287 ha, cu numărul cadastral XXXXXși cu suprafața de 0,148 ha cu numărul cadastralXXXX;
- anularea contractului nr. XXXXde vânzare-cumpărare a terenului agricol cu suprafața de 2,866 ha încheiat la 30 august 2006 cu Andrei Gurmuz și Svetlana Gurmuz;
- constatarea faptului acceptării succesiunii de către Oleg Mustețan și Angela Iurco (prin reprezentare succesorală) cu intrarea în posesia și folosința masei succesoriale rămase după decesul lui Ștefan Mustețan;
- partajarea averii succesoriale între succesorii Oleg Mustețan, Angela Iurco și Olga Iurescu, cu atribuirea a câte $\frac{1}{3}$ cotă-parte din casa de locuit, terenul aferent casei și construcțiile accesorii amplasate peXXXX;
- partajarea averii succesoriale între succesorii Oleg Mustețan Angela Iurco, cu atribuirea a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte din terenurile agricole din extravilanulXXXX: cu suprafața de 0,148 ha cu numărul cadastralXXXX; cu suprafața de 0,287 ha cu numărul cadastralXXXX; și cu suprafața de 2,866 ha cu numărul cadastralXXXX;
- compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, (vol. II, f.d. 95 recto-verso, 108-124) acțiunea depusă de Oleg Mustețan și Angela Iurco a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 21 iulie 2017, Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentați de avocatul Angela Babără, au declarat apel împotriva hotărârii din 27 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central (vol. II, f.d. 107 recto-verso).

Prin încheierea din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 147-149) nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentați de avocatul Angela Babără, fiindu-le comunicată necesitatea prezentării, în termen de 5 zile din momentul recepționării încheierii, cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, dovezii de plată a taxei de stat și a contractului de vânzare-cumpărare nr. XXXXXdin 30 august 2006.

La 06 iunie 2018, Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentați de avocatul Angela Babără, au depus cerere privind lichidarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel, la care au anexat dovada de plată a taxei de stat în sumă de 1 400 de lei, cererea de apel motivată și interpelarea, prin care au solicitat OCT „Chișinău” eliberarea contractului de vânzare cumpărare nr. XXXXX(vol. II, f.d. 151, 152 recto-verso, 153-159).

Totodată, Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentați de avocatul Angela Babără, au solicitat prelungirea termenului procedural pentru prezentarea contractului de vânzare cumpărare nr.XXXXX, invocând în acest sens că interpelarea care au depus-o la OCT „Chișinău” urmează a fi examinată în termen de 30 de zile.

Prin încheierea din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 162,

163-167), cererea de apel depusă de Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentați de avocatul Angela Babără, a fost restituită din motiv că apelanții nu au lichidat în termen neajunsurile la depunerea cererii de apel, enumerate în încheierea din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

La 23 iulie 2018, Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentați de avocatul Angela Babără, au declarat recurs împotriva încheierii din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului au invocat că, instanța de apel a calculat greșit termenul procedural de 5 zile, acordat pentru înlăturarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel. Or, încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost recepționată de avocatul Angela Babără abia la 01 iunie 2018, iar de către Oleg Mustețan și Angela Iurco la 04 iunie 2018, cererea de înlăturare a neajunsurilor fiind depusă la 06 iunie 2018. Totodată, apelanții au solicitat instanței de apel prelungirea termenului procedural pentru prezentarea contractului de vânzare cumpărare nr. 889 din 30 august 2006, invocând în acest sens că interpelarea care au depus-o la OCT „Chișinău” urmează a fi examinată în termen de 30 de zile.

În acest sens, au opinat că instanța de apel nu a respectat cerințele privind comunicarea actelor de procedură, deoarece comunicarea prin intermediul poștei electronice asigură doar transmiterea textului, nu și confirmarea recepționării informației transmise.

Recurenții Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentați de avocatul Angela Babără, au solicitat repunerea în termen a recursului; admiterea recursului și casarea încheierii din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentați de avocatul Angela Babără împotriva încheierii din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi restituit, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul consideră că, recursul declarat de Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentați de avocatul Angela Babără, împotriva încheierii din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău este depus peste termenul legal instituit de legiuitor, or, conform prevederilor articolului 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La caz, instanța de recurs notează că prin prisma art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei

împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Alineatul (1¹) al aceluiași articol prescrie că, cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sînt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Prin urmare, coroborând dispozițiile art. 111 alin. (3) și art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, se deduce că, termenul de demarare a căii de atac în ordine de recurs în Secțiunea 1 împotriva încheierii din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a început să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice comunicării acestei încheieri.

La capitolul dat, se desprinde faptul că încheierea din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 1620 163-167) a fost comunicată reprezentantului Angelei Iurco și Oleg Mustețan, avocatului Angela Babără, prin intermediul poștei electronice (vol. II, f.d. 168).

Din conținutul extrasului din cutia poștală electronică XXXXXrezultă că, la 05 iulie 2018, ora 12.19, utilizatorul acesteia a expedit destinatarului cu adresele de e-mail XXXXXX un mesaj digital cu tema „copia încheierii din data de 07.06.2018 pentru av. apelantului pentru cunoștință”, la care a fost anexat un fișier în format „doc” intitulat „Mustetan Vasile, notarul public Vescu Livia, Primăria orașelului Sângera privind anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren restituit Final.doc”.

Colegiul atestă că utilizatorul cutiilor poștale electronice cu adresele XXXXX este avocatul Angela Babără, care este reprezentantul lui Oleg Mustețan și Angela Iurco. Or, acest fapt este recunoscut și confirmat de însuși avocatul Angela Babără în cererea de recurs. Iar, în conformitate cu art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă, faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Astfel, instanța de recurs conchide că instanța de apel și-a executat obligațiile instituite la art. 123 din Codul de procedură civilă de a comunica participanților la proces actele de procedură, expediind în adresa acestora, prin intermediul poștei electronice, copia încheierii prin care s-a restituit cererea de apel.

În această ordine de idei, Colegiul atestă că, în condițiile speței, termenul de 15 zile de declarare a recursului a început să curgă la 06 iulie 2018 – ziua imediat următoare datei calendaristice comunicării încheierii recurate a instanței de apel, iar termenul-limită fiind data de 20 iulie 2018, ora 24.00.

Respectiv, instanța de recurs constată că, în speță, a fost omis termenul legal de declarare a recursului, or, în condițiile expuse, recurenței, cărora le sunt opozabile acțiunile întreprinse de reprezentantul său, au cunoscut soluția pronunțată de instanța de apel și intervalul de timp acordat pentru contestarea

acesteia, și anume până la 20 iulie 2018, ora 24.00, au depus cererea de recurs abia la 23 iulie 2018 (vol. II, f.d. 171).

Succesiv, instanța de recurs nu poate accepta poziția reprezentantului recurenților, precum că comunicarea actelor de procedură prin intermediul poștei electronice asigură doar transmiterea textului, nu și confirmarea recepționării informației transmise.

Or, prin prisma art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Oleg Mustețan, Angela Iurco și reprezentantul acestora, avocatul Angela Babără urmau să se folosească cu buna-credință de drepturile sale procedurale, aceștia având obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă și, la un interval rezonabil de timp, să se intereseze de dosarul care se află pe rolul instanței de apel și etapa procedurală la care se află acesta, întru respectarea termenelor procedurale.

Deopotrivă, din conținutul acestei norme rezultă și obligația reprezentantului Angelei Iurco și Oleg Mustețan, avocatului Angela Babără de a verifica mesajele digitale expediate în adresa mailbox-urilor sale. Respectiv, necitirea mesajului de către destinatar sau citirea cu întârziere nu poate fi calificată ca necomunicare a actului de procedură sau ca comunicare defectuoasă.

Subsecvent, Colegiul apreciază ca fiind nemotivată și neprobată solicitarea recurenților de a fi repuși în termenul procedural de declarare a recursului împotriva încheierii din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău. Or, în conformitate cu art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Deopotrivă, alineatele (3) și (4) ale aceluiași articol statuează că, la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Din conținutul normei legale precitate rezultă că caracterul temeiniciei motivelor de omitere a termenului procedural reprezintă o condiție *sine qua non* pentru repunerea acestuia. Prin urmare, obligația probării existenței circumstanțelor, care au făcut imposibilă efectuarea de către persoană a anumitor acțiuni procesuale în termenul stabilit, este pusă în sarcina justițiabilului ce solicită repunerea în termenul omis.

În condițiile speței, însă, Colegiul constată că distinct condițiilor instituite la art. 116 din Codul de procedură civilă, Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentați de avocatul Angela Babără, nu au indicat niciun motiv care ar argumenta omiterea termenului procedural de declarare a recursului. Or, faptul că reprezentantul recurenților, avocatul Angela Babără, nu administrează cu bună-credință și diligență mailbox-ul său nu constituie temei viabil de repunere în termenul procedural.

Imperioasă speței este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o

bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. României, cauza Marckx v. Belgiei).

Finalmente, Colegiul deduce că Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentați de avocatul Angela Babără, aveau obligația de a întreprinde toate măsurile necesare de a proteja drepturile de acces la instanță, iar efectuarea defectuoasă a unei acțiuni procesuale, la caz declanșarea peste termen a procedurii în recurs în secțiunea 1, atrage după sine sancțiunea procedurală de restituire a cererii de recurs. Or, în conformitate cu art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Din considerentele menționate și având în vedere că recurenții Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentanți de avocatul Angela Babără, au depus cererea de recurs în afara termenului legal, iar instanța de recurs a conchis respingerea cererii de repunere în termenul de procedură de declarare a acestuia, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității restituirii recursului, ca fiind tardiv, circumstanță ce împiedică examinarea recursului în fond, or, în caz contrar s-ar aduce atingere dreptului părții adverse la un proces echitabil consacrat de art. 6 CEDO.

În conformitate cu art. 116, art. 426¹ lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea recurenților Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentanți de avocatul Angela Babără, cu privire la repunerea în termenul procedural de declarare a recursului împotriva încheierii din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Se restituie recursul declarat de Oleg Mustețan și Angela Iurco, reprezentanți de avocatul Angela Babără, împotriva încheierii din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oleg Mustețan și Angela Iurco împotriva lui Andrei Gurmuz, Svetlanei Gurmuz, Olgăi Iurescu și Subdiviziunii Cadastral Teritoriale „Chișinău” din cadrul Departamentului Cadastru a Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, intervenienți accesorii Vasile Mustețan, notarul public Livia Vescu și Primăria or. Sîngera cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, anularea certificatului cu privire la dreptul de moștenitor, obligarea organului cadastral de a anula înscrierea dreptului de proprietate, anularea

contractului de vânzare-cumpărare, constatarea faptului acceptării succesiunii, partajarea averii succesorală și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan